

KECSKÉS KARINA

MESÉKBE ZÁRT TITKOK

Egy hanganyag születése

A végső lökést, hogy merjek belevágni egy régóta dédelgetett nagy álmom valóra váltásába, Boldizsár Ildikó „Methamorphoses” meseterápiás módszerre, év végi vizsgafeladatra való felkészülésem adta. Akkor merült föl bennem először, hogy a szakmámat (színész vagyok), valamilyen módon össze kéne öltennem a tanulmányaimmal. Évek óta vezettem dráma-mese csoportot gyermekeknek, egy budapesti magánóvodában, drámapedagógusként jártam az országot a Káva Drámacsoport közösségével, és segítője voltam Földessy Margitnak. A Baltazár Színházban, Magyarország egyetlen és világhírű fogatékos színházában nyolc éve tanítom a színészeket beszédre és színészi játékra. Ezekben a munkákban résztvevő vagyok, játszótárs, de nem kizárólagosan úgy történik minden, ahogyan én azt szeretném. Az eltelt évek alatt rengeteg mondókát, verset éreztem szívemhez közelállónak, és mindig is vágytam ezek közkincsé tételére.

Meg is írtam vizsgadolgozatomat, amely egy meseterápiás rendező elvek szerint összeállított CD anyaga volt. Remegve olvastam el az értékelését, amiben az állt, hogy pont ez az, amit tennem kell, és végtelenül hálás voltam bírálóm támogató szavaiért. Akkor még a gondolatot nem követte tett. Levizsgáztam és ezzel meg is elégedtem.

Jött a nyár, amikor is a Gyímesben a Máltai Szeretetszolgálat finanszírozása által Meseterápiás tábort vezettünk (Dr. Szalai Lászlóval, Balázs Péterrel és Tátrai Vandával) moldvai csángó árva és félárva gyerekeknek. A velük eltöltött hét gyökeresen átformálta korábbi világlátásomat. Azt gondoltam, hogy a szeretet és hála érzésről vannak elképzeléseim, de rá kellett döbennem, hogy sehol sem tartok ezekhez a gyerekekhez képest. Tisztaszívűek, tele voltak életörömmel és szeretettel, pedig az éhségen,

*...a Gyímesben
eltöltött hét
gyökeresen átformálta
világlátásomat...*

pontról pontra

magányon a dermesztő téli hidegen kívül nem sok más adatott meg nekik. Sokat tanultam általuk és velük együtt.

Amikor hazajöttünk, képtelen voltam – a tábor többi felnőtt résztvevőjével együtt – visszatérni életem régi kerékvágásába. Úgy éreztem, az életem eseményei súlytalanok a táborbeli gyermekek sorsához képest. Odáig jutottam, hogy fogom a családomat és kiköltözünk, missziót alapítunk Moldvában, tizenhat órányi autótúra Budapestről, és örökre fogadjuk egyik kis kedvencünket. Boldizsár Ildikó megint segítségemre volt, rávilágított valódi utamra és arra a korántsem lekicsinylendő feladatra, ami erőmből telhet. Annyi maradt csak meg gyermekien naiv és szenvedélyes lobogásomból, hogy csángó keresztszülők lettünk.

Célnak pedig jött a felismerés, hogy meg fogom csinálni a meseterápiás CD-t. A cél kifeszítette a vitorlámat. Ahhoz, hogy ezeknek a csángó gyerekeknek jövőre is tábort szervezhessünk, sok pénzre lesz szükség, és a cd-ből befolyt összeget erre lehet fordítani.

A munka legnehezebb része a szelektálás volt. Rengeteg mese áll közel a szívemhez, csoportjaimban bevált, gyerekeimen és barátok gyerekein már tesztelt hallgatható, felfogható hosszúságú történetek. Tátraí Vanda barát-nőm, a mesék rejtelemeiben jóval előttem járó meseterapeuta társnőm, végig fogta a kezem, ha elbizonytalanodtam megerősített és csodálatos mesékkel gazdagította tárházamat. (A Böhün-Höbül és a Vadludak éneke rá is került a CD-re.) Igyekeztem olyan kevésbé ismert meséket összeválogatni, amelyek nem köszönnek vissza minden gyerekzsoba-polcra.

A CD megalkotásában fontos volt egyfajta linearitás. *Világ teremtése* csángó mítosszal kezdődik. Földre érkezéssel. A mese után áldás következik, köszöntésül a megérkezettnek, kifejezése az örömmel, hogy itt van a világban.

Ezek után kezeink, mint érzékszerveink használata, felismerése önnön tetterőnknek *Az öt jó barát* segítségével, majd kitekintés a tágabb környezetre. A burmai *Kisegér nagy utazása* című mese kalauzol bennünket, a csöpp egér szemével pillanthatjuk meg a hatalmas világot, minden félelmetességében és rémségében.

Minden mese előtt népi mondókák valamint Darvas Kristóf által újra hangszerelt és Okos Viola hangján felcsendülő népdalok a kapunyitói a mesémnek.

A folyamatos újragondolás során olyan értékeket felmutató történeteket kerestem, amiket a világban hiányként élek meg.

Kerestem mesét a tisztaszívűség és a szeretet témájára, mert fontosnak tartom, hogy ezek az erények valódi erejükben felragyogjanak.

Sokszor nehéz az érzéseinket előtérbe helyezni a gondolatainkkal szemben. Meghallani a szív hangját, hiszen ehhez tisztán kell tartani az érzékszerveket. A *Boszorkány lányai* című mese tanítása a tisztaszívvel látó ember története.

„Amikor az ember találkozik önmagával. Félelmes lehet.” – írja Márai. *A számárfülű királyfi* erőt és bátorságot ad, önmagunk felvállalására hibáinkkal és gyöngeségeinkkel együtt. Nagyon nagy dolog, amikor az ember egyszer csak szembe mer nézni önmagával, és megéri a saját végtelen erejét, de ez csak nehézségek leküzdése árán tud megmutatkozni.

Amikor nyáron a csángó gyerekekkel közösen hidat próbáltunk építeni a patak fölé, az első pár napban teljes kudarcot vallottunk. Nézték ránk, fogalmuk sem volt arról, hogy közösen is létre lehet hozni valamit. Osztozni a nehézségekben és az örömeiben milyen jó dolog. Biztonságot nyújtó érzés, hogy számíthatok valakire, és hogy én is tudok támaszt nyújtani másnak. Hogy a világban nem vagyok egyedül. Nagyon felemelő érzés volt, amikor a gyerekek is megérezték az egymáson és egymásnak segítség örömet. Az önmagam háttérbe helyezése másvalaki előtt, a tiszta

pontról pontra

szeretet meséjeként került szinte elsőként a válogatásba *Az első templom* című legendamese.

A vadludak énekében még a tollaitól megfosztott, sütőben kínok között piruló lúd is, ha megéri a vadlúdcsapat üzenetét, érti a nyelvet, ki tud emelkedni a kés alól is, és újra szárnyra kap. Soha nem vagyunk egyedül. Az őseink tudása velünk, bennünk él tovább. Mindig vannak segítők és eszközök a csaták és küzdelmek megnyerésére. Persze csakis akkor, ha teszünk érte. A győzelemért bizony meg kell küzdeni, kitartással, állhata-

tossággal, szívóssággal, tisztelettel, a gyöngék segítségével. Sok gyereket látok, akik rettegnek a természet erejétől és az állatoktól.

Szeretném megmutatni, hogyan lehet ebből az ősidőktől létező erőből meríteni. Az égzengés hangjai, a vihar jövedele, az eső kopogása, vagy a szél füttyülése ne félelmet keltőek legyenek, hanem tiszteletet ébresztőek. A madarak dala pedig muzsika, ha kinyitjuk fülünket az égi hangoknak. Lehetőségünk van a rajtunk kívül álló

erők megtapasztalására. A külsőből belsővé alakítására, ami kint, az bent, ami fent, az lent.

A lemez *Táncon szerzett királyság* című dán meséje az életöröm megerősítésére került az albumba. Ünnepelni az életet, merni boldognak lenni, és másokat is bevonni, amikor a lélek táncre perdül, üzeni a mese.

A Böhön-höbül című mesében az élethelyzetek megélése fontos számomra, mert ha tudjuk, hogy mit hová tegyünk, minek hol a helye az életünkben, tanulunk tapasztalatainkból, ezáltal előrébb jutunk. Böhön tudja ezt, s azt is, hogy amit talál, ami életünk szekerére kerül, lehet jó vagy rossz, értékes vagy értéktelen de „Bármi legyen, gazdagít”.

A CD záró meséje *Az első templom* című talmud legenda végén egy angyalian tiszta gyermeki hang emeli éteri magasságokba az Áldás című dalt, amit kislányomtól tanultam. A Waldorf óvodákban és iskolákban ezt a dalt szokták születésnapokon egymásnak énekelni a gyerekek. Remélem belopja magát a szívekbe, és a családokban a születésnap tortán lévő gyertyák elfújásakor sok helyen felcsendül majd és áldottá teszi a pillanatot.

Amióta a CD megvalósítása töltötte ki minden gondolatomat, sokszor jutott eszembe saját gyermekkorom, hogy nekem milyen sokat jelentettek a színvonalasan elkészített mesekazetták. Katarzist éltem át a színészek és a rendezés magas szintű megkomponálása által. Úgy érzem, hogy a

...alázat,
hogy a szöveg
keljen életre,
és ne a színészi
egóm...

mai napig segítik életemet a gyermekkoromban elraktározott és a lelkemben őrzött képek. Mint ahogy Pressing Lajos mondja: „A varázsmesék tanításukat nem okfejtések és ésszerű magyarázatok útján közlik, hanem képeken és szimbólumokon keresztül. A mesét az ember nem az eszével érti meg, hanem a szívével érzi, ezért alkalmas arra, hogy kifejezzen olyan érzelmeket, ösztönzéseket vagy lelki feszültségeket, amelyek a tudat számára nem világosak.” A hanganyag felvételekor arra is rádöbbsentem, hogy a mesék mikrofonba történő elmondásához mekkora alázat szükséges, hogy a szöveg keljen életre, és ne a színészi egóm.

Végül, de nem utolsó sorban a CD címe is komoly fejtörést okozott. Majd egy szép őszi napon a *Mesékbe zárt titkok* címet kapta. Teljes szívvel ajánlom minden titok keresőnek.

Céлом, hogy minél több gyerekhez eljuthassanak ezek a világ mesekincseiből nagy gonddal kiválogatott gyöngyszemek, a 7-10 éves korosztály számára, akik már kezdenek megérkezni a realitások világába, és lassan bezáródik előttük a tündér varázslatok rejtelmes és átjárható kapuja. Szeretném megerősíteni a lelkükben azokat az emberi értékeket, amiket a világban elveszni látok. A leghőbb vágyam pedig, hogy ez a hanganyag eljusson oda, ahol a legégetőbb szükség van rá, a mélyszegénységben élő gyermekekhez, a határon túli magyar gyerekekhez, a kórházakba és a nevelőotthonokba. Végezze el a mese a lelkekben azt a megerősítést, hogy az élet célja nem csupán látható-anyagi-testi út megélése, sokkal inkább a lélek nemesebbé csiszolása és a test-lélek-szellem egységének keresése. Boldizsár Ildikó szavaival élve: *„az archaikus mesék segítségével elvezetni az embert odáig, hogy felismerje és megvalósítsa mindazt, amire vágyik, és működővé tegye maga körül azt, ami aktuálisan nem működik. A mesék óriási összerendező, egyensúlyteremtő, vagyis gyógyító hatással vannak azokra a gyermekekre és felnőttekre, akik életében valamiféle törés következik be, legyen az szomatikus betegség vagy mentális kibillenség.”*

Ahogy Pressing, az indiai hagyományokra hivatkozva a számomra is példaértékű belső minőséggel rendelkező embert így definiálja: *„olyan ember, akinek célja abban áll, hogy magasabb szintre emelje az életet és ennek eléréséhez kifejlessze magában az olyan erényeket, mint amilyen a tudatosság, lelki tisztaság, etikus viselkedés, elmélyültség, kitartás, segítőkészség, és együttérzés. A lelki nemesség a bennünk rejlő legjobb lehetőségek kibontakoztatását jelenti.”*